

În 1931 apare la Kiev lucrarea lui V. Iaroșenco, *Limba ucraineană în documentele moldovenesti din sec. XIV—XV*¹, dezvoltare a unei disertații mai vechi a aceluiași autor². Obiectul cercetării îl constituie 66 documente publicate de Kaluzniacki în colecția Hurmuzaki (vol. I, p. 2, p. 813—889 și vol. II, p. 2, p. 649—724, documentul din 1388 publicat de Ulianițki, p. 3 și cele 13 documente publicate de Iașimirski în 1907 (v. mai sus). Autorul face o trecere în revistă a elementelor ucrainene în fonetica, morfologia și vocabularul documentelor cercetate, de asemenea înregistrează elementele de «influență a graficii medio-bulgare (p. 260—267). În glosar (p. 332—337, care cuprinde cca 300 termeni, Iaroșenco semnalează unele rominisme (апро-дѣ, дѣлаем, изкорн мартерина, пласуль, рѣнтуру, мѣггоруу ș. a.) și polonisme (амѣнѣ, еискупокѣ, бѣдѣмѣ, кшитѣи, кѣдѣ, кторѣи, вкшѣмѣ, оскѣченѣго, потѣмѣ, помѣици, прѣмогѣцѣмѣ, прожнѣиѣ, режаѣмѣ, рѣхѣло, такѣиѣ, сѣдѣраченѣа).

Referiri la lexicul de origine polonă în documentele slavo-moldovenesti găsim și în unele lucrări ale lui St. Łukasik, vechi și cunoscut cercetător al relațiilor culturale romino-polone. Într-un referat, prezentat la Academia de Științe Polonă în 1935, intitulat *Relații lingvistice reciproce romino-polone în lexic, toponomastică și onomastică*³. St. Łukasik amintea printre altele un număr de cuvinte poloneze în documentele slavo-moldovenesti din sec. XV: holdѣ, panѣ, rada, radca, skarbѣ, kramѣ, žoldѣ, brovarѣ, okopѣ...⁴.

De asemenea în *Studii moldo-slave* (capitolul al II-lea din partea I, intitulat *Elemente slave ale graiului moldovenesc ca material pentru istoria limbii*), prof. M. V. Serghievski⁵ arată că «limba scrisă a cancelariilor domnești nu era altceva decât limba oficială obișnuită a Rusiei de sud-vest cu un amestec de elemente ale graiului viu galițiano-volinian⁶.

Între timp în țara noastră se publică un număr însemnat de documente moldovenesti începînd de la ediții de mică întindere (unul sau citeva documente, de cele mai multe ori în reviste și publicații periodice)⁷, pînă la adevărate codice, pe epoci, ca cele aparținînd lui Mihai Costăchescu: *Documente moldovenesti înainte de Ștefan cel Mare*, Iași, vol. I, 1931, vol. II, 1932; *Docu-*

¹ *Українська мова в молдавських грамотах XIV—XV вв.*, în *Збірник комісії для дослідження історії української мови*, tom. I, Kiev, 1931, p. 247—338.

² *Cercetare asupra limbii maloruse a actelor moldovenesti din v. XIV—XV publicate de Ulianițki și Kaluzniacki*, premiată în 1910 de Universitatea din Petersburg. În același volum la p. 1—160 este inclus studiul lui D. SCHELUDKO, *Elemente germane în limba ucraineană (Німецькі елементи в українській мові)* care folosește pentru exemplificări și elemente din lexicul documentelor moldovenesti, dar e scrisă în spirit naționalist (cf. recenzie la intitulată *Націоналізм в етимології* de N. LIPEROVSKA, în *Мовознавство*, Kiev, 1934, tom. 2, p. 83—92).

³ *Obustronne stosunki jezykowe rumuńsko-polskie w słownictwie, toponomastyce i onomastyce, în Sprawozdania z czynności i posiedzeń PAU*, an. 1935, nr. 9, Cracovia, 1936, p. 264—272. Vezi în legătură cu aceasta tot ST. ŁUKASIK, *Pologne et Roumanie*, Paris—Varsovie—Cracovie, 1938, p. 324.

⁴ *Op. cit.*, p. 271—272.

⁵ Lucrarea a apărut în două serii, în anii 1936 și 1939 reeditată de curînd: M. V. Serghievski, *Молдаво-славянские этюды*, Moscova, Изд. Акад. Наук, 1959, 212 p.

⁶ «... письменный язык господарских канцелярий был не чем иным, как обычным деловым языком юго-западной Руси с примесью элементов галицко-волинской разговорной речи» (*op. cit.*, p. 68), deci cum spusese mai înainte W. Kuraszkiewicz.

⁷ PAUL MIHAILOVICI, *Opt documente moldovenesti de la Ștefan cel Mare*, extras din „Cercetări istorice“, VIII—IX, Iași, 1935; P. P. PANAITESCU, *Hrisoavul lui Alexandru cel Bun pentru episcopia armeană din Suceava*, 30.VII.1401, în R.I.R., IV, Buc., 1935; ST. G. BERECHET *Un act de dănie de la Alexandru cel Bun din 1412, febr. 19*, în Rev. Ist. XXII (1936), p. 142—146, deasemeni C. Andreescu, C. Stoida, T. Holban și alții.